

DE POSTRIJDER

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLEE, uitgever & eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags, s' donderdags & zaterdags.

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. »
Een blad afzonderlijk, 15 centimen.
Aankondigingen, 15 centimen per
drukregel.

TONGEREN, DEN 27 MAART.

M. von Bismark wil niet, zegt hij, dat de Paus zich niet de inwendige zaken des lands bemoeie, dan weet men geen duidelijk antwoord te geven.

Zeker de Paus keurt de wetten af welke strijdig zijn met de Kerk; maar dat is zijn recht.

De katholieke Kerk is eene bestaande, erkende en onmisbare instelling in onze samenleving, en van dat oogenblik leeft die Kerk ook volgens vaste wetten en besluiten, leeft zij ook onder eene bepaalde leiding.

Het kan nu M. von Bismark, in zijnen willekeur bevallen de Kerk af te schaffen — daarin zeker is zij niet afgeschalkt en houdt alle katholiek recht niet op te bestaan.

Indien dus het erkende opperhoofd der Kerk tegen wetten protesteert, die tegen haar ingaan, voldoet het aan een algemeen recht en het verdeelt een der grondslagen, waarop de samenleving berust.

Maar M. von Bismark ontkennt dien grondslag: — zeer wel. Maar die ontkenning is nog geen algemeene wet geworden, en omdat bij het gebouw van achttien eeuwen wil omstooten, is het nog niet omgestooten.

Nu zien wij, dat de kanselier al doet wat mogelijk is, om de hoven van Europa in zijne inzichten te doen deelen en alzoo zijne daden te rechtvaardigen; doch daarin is hij nog evenmin gelukt.

En al zoude men daarin gelukken — dat is, al zou men overal de vervolging tegen den Paus aanvragen, gelijk in Pruisen, dan nog zou deze niet gewettigd zijn en de Kerk zou met al hare rechten blijven bestaan.

Pruisen zal alles aanwenden om de pauselijke of kerkelijke macht te breken, het zal daarin niet gelukken.

Die macht verbindt zich aan de vrijheid van geweten, aan de godsdienstige overtuiging en al heeft M. von Bismark zoo iets niet meer — anderen toonen deze nog in ruime maat te bezitten.

Het is dat gevoel hetwelk martelaars maakt, M. de kanselier vergeet het niet. Doch hoe hij het ook aanlegge, wimen zal hij niet over de gewetens, zooals hij gewonnen heeft te Sedan over de kanons en geweren.

(Landelsblad.)

Stads- & provincie nieuws.

Tongeren, den 26 maart 1875.

Mijnheer de Postrijder,

Ik weet u te zeggen dat de menschen van Tongeren maar heel moeilijk kontent te stellen zijn. Over twee jaren komt daar eene fonkel nieuwe liberale administratie aan het roer en vandaag reeds zijn die van Tongeren er zoo moede van als van koude pap.

Tut, tut, tut, mijne medeburgers, ik moet u laten weten dat dat nergens op trekt. Ziedaar zes of zeven liberalen die verstand voor twee hebben; zij slachtofferen zich voor uw geluk en gij klagt! Kom, kom, gij zijt eenen hoop ondankbaren.

Op het stadhuis zitten zij zoo stil alsof zij allen doof en stom waren. Gij meent dat het is omdat zij noch van toeten noch van blazen weten? Allé dan,

dat is omdat zij vreedzaam van hart zijn en gene rusie willen maken.

Of zij allemaal humen Paaschen al gehouden hebben, daarvoor spreek ik niet goed, maar voor het godsdienstig onderwijs zouden zij sterven. Zij hebben wel is waar de tegenwoordigheid van den priester onmogelijk gemaakt in het collegie maar dat is omdat « hume waardigheid hun niet toeliet zich voor den bisschop te vernederen. »

Het is waar dat de katholieke ouders nu genoodzaakt zijn hunne kinderen naar vreemde collegien te zenden, maar gij moet toch begrijpen dat M. Perreau die over eenigen tijd met mij naar Luik ging om vaarwel te zeggen aan Mgr den Bisschop bij zijn vertrek naar het Concilie van Rome, dat diezelfde M. Perreau zich vandaag niet meer kan vernederen op het punt van te zeggen dat een professor zoo wel buiten als binnen het collegie het voorbeeld moet geven van een deugzaam en kristelijk leven.

Het is ook waar dat de vreemde leerlingen zich van ons collegie verwijderen, dat de burgers geen kwartieren meer kunnen verhuizen, dat het schoolgeld elke maand al minder en minder opbrengt maar ziet-je, het liberaal principie moet gehandhaafd worden, en, gelijk het stadhuisgezette laat zegde, alles zal veel beter gaan als gij de liberalen nog eens zult herkozen hebben.

Nog eens de liberalen herkiezen! daar zit de knoop van den kruidwest. De Tongerenen zijn ondankbaar genoeg om den ganschen bazar wandelen te zenden.

Dat herinnert mij een aardig historie.

Drie aardige snaken zaten in eene herberg. Na gedurende verscheidene uren goed geerd te hebben riep een humer de bazin; Trientje, Trientje, zeide hij, ik ga u eene les van sterrenkunde geven. Hebt gij nooit hooren spreken van het Platonieke jaar wanneer alles zal terug keeren tot zijnen vorigen toestand? Weet dan dat wij binnen zestien duizend jaren juist op deze zelfde plaats zullen zitten, op den zeldnen dag en het zeldne uur. Wilt gij ons tot dan krediet geven?

— Daar ben ik zeer te vrede bij, antwoordde de bazin, maar het is juist zestien duizend jaren geleden dat gij nog op deze plaats bezig waart aan 't drinken en gij zijt toen vertrokken zonder betalen. Maakt eerst de oude schuld elfen dan zal ik u op nieuw krediet geven.

De moraal van het fabelke dat is dat de kiezers van Tongeren goed zullen doen van zoo voorzichtig te zijn als Trientje. Geen crediet meer.

Een oude Tongenaar.

« De Postrijder, hoogleeraar en zielbezoerger van de Concordia » is ten uiterste gevoelig aan de complimenten die hem verleden zaterdag toegediend werden door het stadhuiskladje in de derde repetitie der litanie waarvan de twee eerste repetitiën over zeven jaren in den Limburger verschenen.

Menige rechtzinnige lieden zouden verbaasd staan, indien zij wisten wie het is die den last aanvaard heeft om M. Perreau te verdedigen. Dat is, te fel!

M. Perreau verdedigd door M..... Moeten wij hem noemen?.... Och neen, laat hem voor dezen keer nog loopen.

Ter gelegenheid der 25^e verjaring van haar bestaan zal het genootschap der Fanfaren van Canne den 18 juli aanstaande een groot festival geven.

« Gij weet alles, niet waar? » zeide mevrouw Morton.

« Ja, lieve moeder, de pastoor heeft het mij gezegd. » En, moed vattende, bedwong Clara hare stem, en weerhield zij de opkomende tranen. « Ge kunt over mij gerust zijn, lieve moeder. God heeft u voor een langen tijd aan mij geschonken; ik mag thans, nu Hij u opeischt, niet tegen Hem morren. »

« Dierbaar kind! » zeide mevrouw Morton. En vurig kuste zij het zachte bruine haar van het hoofd, dat op haar schouder rustte. « God beware u altoos, en Hij zal u altoos bewaren. Hij is de Vader der wezen. Omtrent uwe toekomst, Clara, stel ik mijn vertrouwen in Hem. »

« Het zij zoo, lieve moeder, doch laat onze scheiding niet lang duren, als het wezen mag, » zeide Clara. « Gij gaat mij voor naar Vaders huis; daar zult gij mij wachten, niet waar? »

Een lange, stille kus was mevrouw Morton's antwoord.

« En dien brief, moeder — mag ik hem inzien? »

« Ja, lieve, hier is hij. En een brief in eene groote, dikke enveloppe, met een groot, rood lak, dat er zeer heel officieel uitzag, werd in hare hand gelegd. Zijn inhoud was kort en gelek meer op eene bespreking van handels-operatiën dan van het toekomstig lot eener ouderlooze nicht. »

De heer Ralph Morton verklaarde in dien brief, dat hij, ingeval mevrouw Morton kwam te overlijden, bereid was hare dochter tot zich te nemen, gedurende zijn leven voor haar te zorgen en haar bij zijn dood een voldoende inkomen te verzekeren, onder voorwaarde, dat haar gedrag en hare levenswijze zijne goedkeuring steeds zouden wegdragen; dat hij, voor hare komst in Engeland, een afschrift van zijn broeders trouwedel en der doopakte van het kind verlangde; dat hij bereid

Morgen zondag feest van Paschen zal het zanggenootschap der H. Familie, om 10 uren 's morgens, in O. L. V. kerk de mis in muziek van St-Thérèse door Th. de la Hache uitvoeren, alsook s'namiddags om 3 1/2 uren het lof.

MANIFESTATIE ter eere van den heer LOUWIS JULLIOT, bij gelegenheid van het 25e jaar zijner parlementaire functiën.

De heeren onderschrijvers worden verzocht tegenwoordig te zijn bij de overgaaf van het portret op Panchmaandag, 29 maart, om 3 uren 's namiddags, in de groote zaal der Concordia. (Medegedeeld.)

— Zeg eens, Kobe, zoudt gij dat kunnen gelooven? Men heeft mij verteld dat er acht mannen noodig zijn om de groote klok van Onze-Lieve-Vrouw kerk te Tongeren in beweging te brengen!

— Dat is nu eens iets fel! Om de klok van Wyslagen bij Maeseyck te luiden moeten er wel negen mannen zijn. De eene trekt aan de koord, terwijl de acht andere buiten staan om den toren recht te houden.

De schoolmeester. — Pietje, wat is een mirakel?

Pietje. — Dat weet ik niet.

De schoolmeester. — Wel als de zon eens in het midden der nacht stond te schijnen, wat zoudt gij dan zeggen?

Pietje. — Dat het de maan is.

De schoolmeester. — Maar indien men u zegde dat het de zon is, wat zoudt gij dan zeggen?

Pietje. — Dat het een leugen is.

De schoolmeester. — Ik zeg u geene lengens. Veronderstel dat ik u zeide dat het de zon is, wat zoudt gij dan zeggen?

Pietje. — Dat gij niet nuchter zijt.

BINNENLAND.

Men schrijft uit Brussel:

Volgens een gerucht zou het gemeentebestuur van zijn alweer eene nieuwe leening, en ditmaal van meer dan 100 miljoen, aan te gaan. Dit zou dan ook de reden zijn der laatste herhaalde reizen van den heer Anspach, niet alleen naar Parijs, maar zelfs naar Londen. Dat zou de derde leening zijn, welke de hoofdstad sedert 1875 heeft aangegaan.

— Men schrijft uit Charleroi.

Men meldt uit Boussu, dat de liberalen dezer gemeente hume woede over den bijval welke de missie, ter gelegenheid van den jubilé aldaar geopend, ontmoet zooverre drijven, dat zij verleden zondag met muziekinstrumenten in de kerk kwamen en alzoo door een helsch getier, de godsdiensttoefeningen stoorden. 's Anderendaags hebben zij gedurende het sermoen den predikant uitgejouwd en gelloten; de eerw. heer deken, welke er tusschengekomen was, werd insgelijks beleedigd. Dinsdag herinnerde de burgemeester zich gelukkig, dat de godsdienst in België vrij is, zelfs voor de katholieke en de municipalen echarpe hield de ruststoorders op eerbiedigen afstand.

— Enigen tijd geleden werden er meermalen brandbrieven gelegd ten huize van Mad. Somers,

Marckgravelei, waarin dan eene onbekende geld vroeg, onder allerlei bedreigingen. Wij vernemen dat eene oude dienstmeid van Mme Somers, vrijdag te Berchem is aangehouden, onder betichting de schrijfstijf der brandbrieven te zijn.

Zichier eenige nieuwe inlichtingen nopens deze zaak:

De opzoekingen, door de politie onzer stad gedaan, ten einde de verborgen hand te ontdekken waardoor de brandbrieven bij Mme Somers, Marckgravelei, gelegd werden, waren vruchteloos gebleven. Niemand verdacht toen de dienstmeid. Later verliet zij het huis van Mme Somers en trad in dienst bij M. D..., baas eener groote herberg van Berchem.

Nauwelijks was zij twee dagen in dienst bij haren nieuwen meester, of deze vond een brandbrief in zijn huis. Dit schrijven hield de bedreiging in, het huis van D. in brand te steken, wanneer hij geene 100 frank in eene beurs op het gemak legde.

M. D. liet die eerste bedreiging onbeantwoord voorbij gaan; maar twee dagen later ontving hij een tweeden brandbrief.

Vrouw D. werd ongerust; de politie verwittigd en nu werd er besloten de beurs met geld op het gemak te leggen; maar goed wacht te houden.

Al de noodige maatregels werden genomen; de politie goed weggeborgen, de beurs met geld op de aangeduide plaats gelegd, waarna er aan de meid bevel werd gegeven naar hare slaapkamer te gaan.

Voor dat deze echter naar bed ging, moest zij nog een of ander buiten het huis verrichten, en natuurlijk kon zich meester, noch politie daartegen verzetten.

Lang, zeer lang, wachtte de politie de verschijning der onbekende hand af; maar toen eindelijk iedereen het wachten moe werd, en men naar het gemak ging om de beurs weg te nemen, was deze met het geld verdwenen.

Verbeeld u de verbaasdheid der politie toen zij zich zoo had laten bedodden! Niemand kon maar begrijpen hoe dit mogelijk was, toen eindelijk vroom D. zich herinnerde dat de meid nog even was buiten gegaan, nadat het geld op de aangeduide plaats was neergelegd.

Zij moest dus de schrijfstijf der brandbrieven zijn en er ook de opbrengst van in den zak steken. De politie begaf zich naar hare slaapkamer, opende de deur en vond de meid slapen. Er werd haar bevel gegeven tot opstaan en, na eenige oogentlikken zoeken, werd beurs en geld tusschen het beddengoed gevonden.

De diefegge was ontdekt. Zij werd aangehouden en naar het politiebureau geleid, waar zij bekende, dat dit geld moest dienen om een nieuw kleed te kopen.

— Uit Pithem, de streek van gekend goed bier, wordt onder dagteekening van 25 maart geschreven, dat het middel om bier te klaren met water en vischlijm « sedert lang met goeden uitslag schijnt gebruikt te zijn geweest, maar de kwestie is, voegt de brieven schrijver erbij, van de deugd der te gebruiken stof wel na te zien. »

Onze geachte geabonneerde zal zich herinneren, dat wij in onze rechterlijke chroniek over eenige dagen gezegd hebben, dat een geneesheer-scheikundige, als expert geroepen, verklaart heeft dat het middel « niet nieuw was; » wij denken dat hij daarmede heeft willen zeggen, zoo niet dat het middel reeds gebruikt werd, ten minste dat het in

CLARA'S OFFER.

EEN VERHAAL UIT DEN TEGENWOORDIGEN TIJD.

TWEDE HOOFDSTUK.

(2^e Vervolg.)

Clara en hare moeder woonden op een klein buitenje, dicht bij de pastorie. Het was oorspronkelijk slechts eene boerenwoning geweest en bevatte inderdaad maar weinig kamers; doch mevrouw Morton had er van lieverlede een allergezelligst verblijf van gemaakt. De witte muren waren met klimop begroeid en de bloemen gluurden door de vensters. Een allerhiefst tuintje omringde het huis, terwijl het inwendig eenvoudig doch net gemeubeld was; bloemen, beelden en schilderijen versierden de huiskamer, en over het geheele gebouw lag een waas van beschaving en fijnen smaak. In die huiskamer, in een met kussens opgevulden ziekenstoel, zat mevrouw Morton. Een vreemdeeling zou er zijne verwondering over hebben te kennen gegeven, dat Clara het gevaarvolle van den toestand harer moeder niet bemerkte had; doch de verandering had zoo langzaam en als van lieverlede plaats gehad, dat het geene bevreesding kon wekken, dat het goede kind de hoop tot op het laatste oogenblik bewaard had. Maar voor vreemde oogen waren het vermagerde lichaam, de ingezonken oogen, de koortsachtige blos op de wangen, de korte, droge kuis welsprekend genoeg. Na het voorgaande door ons medegedeelde gesprek tusschen den pastoor en Clara, spoedde deze laatste zich naar hare moeder, en in eene stille, langdurige omhelzing vergaten beiden de bitterheid van het oogenblik.

was in al de kosten harer reis naar Engeland te voorzien, zodra hij zou vernemen hebben, dat zij bereid was naar hem te vertrekken; doch dat hij uitdrukkelijk wenschte dat men wel zou verstaan, dat hij, zoolang mevrouw Morton leefde, met zijne nicht niets wilde te maken hebben, noch eenige door die dame gemaakte schulden wilde betalen, en evenmin eene verdere briefwisseling of gemeenschap met haar wilde onderhouden. Het bloed vloog Clara naar hoofd en wangen, toen zij deze laatste zinsnedde las. « Kon die laatste belediging zelfs op den rand des grafes niet achterwege gebleven zijn? » dacht zij. Zij zag even naar het goedgee volstrekt geen haat ademende gelaat harer moeder, en kwam tot de overtuiging, dat juist op dien rand de belediging hare kracht verliest. Mijnheer Morton's hoon was niet machtig genoeg om een hart, dat deze aarde zoo spoedig zou verlaten, te treffen.

Van dien dag af spraken moeder en dochter te zamen dikwijls over den dag, waarop zij van elkander zouden gescheiden worden, en Clara ontving menigen wijzen raad van harer moeders lippen, om dien als een schat te bewaren voor de dagen, die komen zouden. Mevrouw Morton deelde haar alles mede, wat zij van het karakter des ooms, die weldra haar eenigste bloedverwant zoude zijn, wist. Nog in de lente zijner levens was hij reeds in zijne naar hij meende zoo goed geplaatste geneztheid bedrogen geworden en verradelijk behandeld. Van dat oogenblik af werd hij koud, norsch en gevoelloos, en legde hij zich niet al de kracht zijner ijzere natuur op het verkrijgen van rijkdommen toe. Toch had zijne groote liefde voor zijn broeder George den ondergang zijner betere natuur overleefd, en George had altijd stellig geloofd, dat Ralph's toorn, als hij, George, kwam te sterven, zou bedaren, en dat hij zijne vrouw en zijn kind wel zou beschermen.

« En daarom, mijn kind, » zeide mevrouw Morton, « besloot ik nog eens aan uw oom te schrijven, meenende dat ik dusdoende den wil mijns echtgenoots zou volbrengen; en het zal voor u, als gij bij hem zijt, eene troostvolle gedachte zijn, dat gij datgene doet, wat uw vader heeft verlangd. » Mevrouw Morton geloofde, dat de heer Morton een man zonder eenigen godsdienst was. Zij gaf Clara den raad, de beproevingen van haar lof geduldig te dragen, alles te doen, wat zij kon, om haar oom te verdedigen te stellen en hem tot betere gevoelens over te halen; doch dat zij, indien zij oordeelde dat het verblijf in zijn huis hare krachten te boven ging, of indien haar geloof in gevaar mocht geraken, moest trachten ergens als gouvernante geplaatst te worden, om zoodoende zelf in haar onderhoud te voorzien. De pastoor zou haar een aanbevelingsbrief voor een Fransch priester te Londen medegeven, die haar in dat geval met raad en daad zou bijstaan.

En zoo gingen er weder eenige dagen voorbij. De maand september, die dat jaar tevallig als eene warme, weldoende zomervand was, verstreek, zonder dat er in den toestand van de zieke eenige merkbare verandering kwam; maar reeds de eerste dagen van oktober brachten noordenwind, regen en mistig veder mede. Mev. Morton werd spoedig erger en van de laatste Heilige Sacramenten voorzien. Nadat zij bediend was, scheen zij het weder op te halen en kon zij het bed weder verlaten, om op een sofa bij het venster plaats te nemen. Clara verliet haar nauwelijks een oogenblik; zij wilde een ander het voorrecht niet gunnen eenigen dienst te bewijzen aan haar, die haar zoo spoedig zou verlaten. Op zeker nacht ontwaakte mevrouw Morton uit onrustigen slaap; de morgenschemering begon reeds, en toen het gevoel van uitputting, dat haar dikwerf in bed overviel, weder kwam opdagen, hielp Clara haar